

Duinzichtkerk, 28 februari 2021, ds. Klaas Koffeman

Lezingen: Exodus 33 vers 12 t/m 23 en Marcus 9 vers 2 t/m 10. Kinderverhaal: de giraf en de mier

Wie had een jaar geleden kunnen denken dat zoiets alledaags als een bezoek aan de kapper voor zoveel mensen een lichtpuntje zou zijn dat hen een beetje uit het dal zou kunnen helpen?

Wat was het opmerkelijk, maar ook onwonderlijk, dat een paar dagen natuurijs, gevolgd door een lenteachtig weekend, mensen zó zou optillen uit wat een soort nationale depressie leek.

De covid-pandemie, met al z'n psychische, sociale en economische gevolgen, die ik hier niet nog eens breed hoeft uit te meten, hebben ons als samenleving en velen ook in hun persoonlijk leven in een ongekend sombere en duistere periode gebracht.

Dan zijn natuurijs, een lentedag, een bezoek aan de kapper of zo nu en dan weer een dag naar school, lichtpuntjes die we keihard nodig hebben om het vol te houden, om door de duistere periode heen te komen.

Zoals het is in het dagelijks leven, zo is het ook in het geloofsleven, zeker als we door een donkere periode gaan.

Om het als gelovige vol te houden, hebben wij behoefte aan lichtpuntjes. Aan ogenblikken of periodes, dat we weten, zien, merken, voelen dat God er is en dat Hij met ons is. Godservaringen, noemen theologen dat, maar dat is misschien al een te groot woord. Het gaat om momenten waarop wij voelen dat we er niet alleen voor staan, maar dat Hij om ons heen en dichtbij ons is. Dat je even boven jezelf wordt uitgetild en perspectief ziet voor de toekomst. Zoals een mier die even op het hoofd van een giraf mag klimmen.

Ook in dit opzicht blijkt Jezus een mens te zijn als alle andere mensen. Een mens met behoefte aan lichtpuntjes, omdat hij soms aan het donker dreigde te bezwijken.

Hij maakte zoveel beproevingen en verzoeken mee, zoveel tegenspraak en verzet, dat hij zijn volgelingen waarschuwde dat hij zijn levensweg naar de diepte zag gaan, de diepte van lijden en dood.

En hij voegde eraan toe dat hij ook voor hen geen andere weg zag openliggen dan de weg die hij zelf moest gaan.

Ook zijn volgelingen moesten erop voorbereid zijn dat trouw aan hem en aan zijn Vader hun leven gemakkelijk in een donkere nachtmerrie kon veranderen.

Maar zes dagen nadat hij zijn volgelingen in alle ernst had voorbereid op die weg naar de diepte, nam hij een drietal van hen mee de berg op. De berg, die Jezus vaak alléén opzocht, om te bidden, om zich te concentreren op zijn taak, om te focussen, zouden we tegenwoordig misschien zeggen.

De berg is in de bijbel altijd de plek waar je het dichtst bij God bent, waar je Hem kunt zoeken en vinden. Waar je kunt zoeken naar ontmoeting, naar Godservaring, naar bemoediging van boven. Een hoogtepunt.

Dat mogen ze nu meemaken. Op de berg breekt de zevende dag aan. Voor Jezus zelf, maar ook voor de drie mannen met hem. Jezus raakt zo onder de invloed van de Eeuwige, dat hij begint te stralen. Niet alleen figuurlijk, maar ook letterlijk. Hij wordt zelf een lichtpunt.

En hij niet alleen: het wordt nog mooier als Mozes en Elia zich bij hem voegen.

Zij zijn de vertegenwoordigers, de verpersoonlijking van de Wet, de Tora, en de profeten, de joodse Schrift, waarin de Eeuwige aan het licht komt. Dat licht omringt nu Jezus.

Maar Mozes en Elia zijn niet alleen symbolen. Zij waren ook mensen van vlees en bloed, die het licht van God hebben gevonden, maar ook de donkere kanten van het leven ten volle hebben gekend.

Ze moesten in hun tijd door veel dingen heen breken: de aarzeling in zichzelf, de onwil en dwarsliggerij van het volk, de schijnbare macht van hun tegenstanders. Maar uiteindelijk hebben ze kostbare Godservaringen ontvangen, piekervaringen op de berg.

Uit Exodus hoorden we zojuist dat spirituele, bijna intieme verhaal over Mozes, die met het volk niet verder kan, niet verder durft, als hij er niet zeker van kan zijn dat de Heer hem goedgezind is en met hen meetrekt. Op de berg Sinaï mag hij dan de meest indringende, de meest persoonlijke ontmoeting met de Eeuwige meemaken, die een mens maar hebben kan. Hij mag zó dicht bij God komen staan dat Deze zijn hand op zijn ogen kan leggen, zoals een moeder haar hand op de ogen van een kind legt om het te beschermen tegen de gevaren van het donker.

En als de Heer zijn hand weghaalt, ziet Mozes hoe Hij voor hem uittrekt de toekomst tegemoet.

Over Elia kennen we een soortgelijk verhaal. Hij is op een gegeven moment zo moe en moedeloos door de mislukkingen die hij meemaakt, dat hij in de woestijn onder een braamstruik gaat liggen en wenst dood te gaan.

Dan wordt hij door een engel uitgenodigd om naar de berg Horeb te gaan, waar hij de Heer mag ontmoeten in het suizen van een zachte stilte.

Wanneer Jezus de berg opgaat om God te zoeken, dan vindt Hij Mozes en Elia en raakt met hen in gesprek.

“Waarover spraken zij, die drie daar op die berg?”

Marcus zegt er niets over, maar Lucas in zijn versie van dit verhaal wel. Volgens hem spraken zij – letterlijk weergegeven – over de “exodus”, oftewel de “uittocht of uitweg”, die Jezus in Jeruzalem moest gaan volbrengen.

Ja, daar kunnen Mozes en Elia over meepraten!

Zij hebben beiden ervaren dat Gods trouw en goedgezindheid, dat Gods levenskracht sterker is dan alle ellende en narigheid die een mens of een volk kan overkomen, dat het licht van de Eeuwige al het donker van deze wereld overwint. Het is geen doodlopende weg waarop Jezus en zijn vrienden zich bevinden, maar een uittocht, een uitweg naar het leven.

De uittocht uit deze wereld naar een nieuwe wereld, van het oude naar het nieuwe, van het verziekte naar de genezing, van het vuile naar het schone leven, van het donker naar het licht.

De weg voert onontkoombaar door de diepte heen, maar het zal uiteindelijk een uittocht worden naar het licht van de Paasmorgen, naar de uitredding uit de dood.

Ook dáár kunnen Mozes en Elia over meepraten, want de Schriften zeggen dat van geen van hen beiden ooit een graf is gevonden! Trouwens, ze praten er niet alleen over mee, ze stáán er ook, op die Paasmorgen, bij het open graf van Jezus: twee mannen in witte klederen die vertellen dat God naar Jezus heeft omgezien.

Maar nu al, op de berg, weerkaatsen Jezus, Mozes en Elia – het evangelie, de tora en de profeten - het onvoorstelbare licht van God.

Als de drie discipelen de schrik van deze uitzonderlijke ervaring een beetje te boven zijn, komt Petrus als eerste met een reactie. Zoals altijd haantje de voorste. Hij wil dit moment, deze ervaring van licht en uitzicht, vasthouden en bewaren.

Stel je voor, dat zou wat zijn: een tabernakel, een heiligdom waar je Mozes en Elia en Jezus in hun hemelse glorie kunt opzoeken! Een permanent bedevaartsoord op de berg.

Petrus waant zich in de hemel op aarde en die situatie wil hij graag vasthouden.

Maar met zijn voorstel om tenten te bouwen geeft hij aan dat hij niet begrepen heeft hoe God nu juist *in Jézus* zijn tent wil opslaan onder de mensen. De Eeuwige is niet te vinden op een bepaalde plek, maar hij is aanwezig in Jezus en in diens weg waarover hij zojuist gesproken heeft.

Zoals Hij ook altijd aanwezig blijft in de tora en in de profeten.

Petrus vergeet dat het er niet om gaat dat wij in de zevende hemel zijn, maar dat het de Ene ook te doen is om al die ándere mensen die nog beneden zijn, in het dal van een donkere wereld of een ellendig leven.

Wij hoeven niet op te klimmen naar God. Dat kunnen we ook niet. Maar God wil wel afdalen naar ons, ons leven delen tot in de diepste diepte, de diepte van schuld en dood, en ons zo meenemen naar zijn licht en zijn vrede.

Daaraan worden de drie discipelen herinnerd als de wolk verschijnt.

Niet *een* wolk, maar *dé* wolk. De wolk die we al kennen uit het oude testament bij de woestijnreis van het volk en die we ook tegenkomen bij de hemelvaart. De wolk die een teken is van Gods verborgen aanwezigheid.

En uit die wolk klinkt een stem "Dit is mijn geliefde Zoon, luister naar Hem".

Dat is het waar deze Godservaring op uit loopt, waar elke Godservaring telkens weer op uit moet lopen: op het horen naar Jezus' stem, waarin de stem van de Vader weerklinkt.

Die stem zegt dat Hij ons alleen kan redden, als wij weer van de berg afdalen en de diepte in gaan. Zoals de mier weer van de giraf moest afdalen om zijn eigen leven voort te zetten.

Die stem zegt ons dat we alleen zijn heerlijkheid, het leven in het licht, zullen vinden, wanneer we naar Jezus luisteren en hem op zijn weg willen volgen, wanneer we bereid zijn om ons leven in de waagschaal te stellen en te verliezen. Het Godsrijk komt niet door een mirakel, maar het begint met mensen die luisteren naar wat van hogerhand gezegd wordt en die daarnaar leven.

Dat is geen gemakkelijke weg. Het vraagt ook van ons het uiterste en we kunnen het alleen volbrengen, wanneer we onze kracht zoeken in de ontmoeting met de Eeuwige, in het spoor van de Schriften.

Ook wij kunnen de uittocht door de duisternis naar het licht alleen vinden in de Schriften, bij Mozes en Elia en bij Jezus zelf natuurlijk.

Gelukkig ben je als je op die zoektocht Godservaringen opdoet. Hoogtepunten en piekmomenten, waarop je je even dichtbij God voelt en zijn heerlijkheid kunt zien en voelen. Ogenblikken waarop je misschien even Gods licht ervaart en aanwezig weet, in een lied, een tekst, een ontmoeting of in het licht dat andere mensen brengen in jouw leven. Ervaringen van warmte en nabijheid, troost en liefde, waarbij je als het ware even in de hemel mag kijken.

Maar je mag nooit vergeten dat die momenten, die ervaringen je geschonken worden omdat je een weg te gaan hebt door het dal, tussen mensen die ook snakken naar licht, omdat het leven voor hen een hel is, een donkere tunnel van lijden, ellende en verdriet.

Je ontvangt het licht niet om erin te baden, maar om het te delen.

Je kunt het alleen delen als je samen met anderen lichtpuntjes zoekt, herkent en met elkaar verbindt.

Zo kan er een spoor van licht ontstaan, waaraan we onszelf vast kunnen houden en dat anderen verlichting kan bieden, juist als het leven duister is.

Maar ook al is er maar één lichtje, dan is dat al genoeg.

Want zelfs het kleinste lichtje heft het donker op.